

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opusculum Theologico-Canonicum De Sponsalibus

Kugler, Johann

Norimbergæ, 1705

Quæstio X. An aliquando saltèm in casu rariore valeant Sponsalia inita
cum Persona Hæretica?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40883

paces, sinè consensu Principum, nuptias, præfertim cum exteris contrahant; quemadmodum teste P. Wex ex Spondano ad annum 1635. Clerus Gallicanus declaravit, non valere Gallorum Regij sanguinis, & successionis capacium, conubia, sinè consensu Parentum inita; non præjudicant juri communi; & *nequaquam ad consequentiam sunt trahenda.* Reg. 28. J. in 6. vide *Arnold. König* super tit. de Sponsal. n. III. & seq.

QUÆSTIO X.

An aliquando saltèm in casu variore valeant Sponsalia inita cum Persona Heretica?

114. **H**Æc quæstio dependet ab illa, utrùm talium matrimonia semper sint illicita? Pro non valore aliqui simpliciter citant *Tannerum, Marchantium, Gobat &c.* Sed hi Authores non videntur loqui simpliciter pro omni casu, sic ipse *Gobat de Sponsal. n. 101.* tantùm dicit, quòd *communiter* non valeant.

Quare dicendum est, ea aliquando valere, ut tenet *Sanchez l. 2. D. 72. n. 5. Cum Navarro & Azor. Laymannus l. 5. tr. 10. p. 4. c. 14. n. 2. Palau de Sponsal. D. 4. p. 11. n. 10. & 11. cum Conink, Guttier., Gasp. Hurtado. Pirrhing super tit. de Sponsal. n. 165. & seq. Ilfing tr. 5. D. 9. n. 88. cum P. Amico. Arsdékin p. 3. tr. 6. q. 22. usque ad 25. & apud hunc*

*hunc
Disp
cium
Ober*

*II
illicita
pericu
lium,
quibu
cessan
ut pra
lerati
licita
confe
prom
alij c
ejusm
v. g.
exerc
ctio &
q. 1.
si spo
Ergo
Hæc
lonia
tradi
adeo
I
ut si
bere
lum
per*

hunc Lessius, Tiring, Becanus, Lugo de Fide
 Disp. 22. Sect. 2. citans Reginald. & Filiuc-
 cium. Denique Engel, König, Wiestner,
 Oberascher &c.

115. Prob. 1°. Matrimonia cum Hæreticis
 illicita sunt solummodo propter scandalum, vel
 periculum perversionis, malæ educationis pro-
 lium, jurgiosæ cohabitationis &c. atqui in ali-
 quibus casibus, quamvis rarissimis, talia mala
 cessant, daturque contra ea sufficiens securitas,
 ut praxis docet in iis locis, in quibus Hæretici to-
 lerati Catholicis permiscetur, ergo in his casibus
 licita erunt cum Hæreticis matrimonia, & per
 consequens etiam tum licita, tum valida eorum
 promissio (quemadmodum liciti sunt contractus
 alij cum ipsis celebrati) præsertim quando ex
 ejusmodi Matrimoniis sperantur magna bona,
 v.g. conversio conjugis, publicum Religionis
 exercitium antea negatum, inimicitiarum extin-
 ctio &c. Prob. 2°. C. Non oportet 16. XXVIII.
 q. 1. clarè dicitur; *filiæ hæreticas posse accipi,*
si spondeant se professuras orthodoxam fidem.
 Ergo non est simpliciter illicitum. Prob. 3°.
 Hæc praxis toleratur in Germania, Gallia, Po-
 lonia &c. Pontifice conscio, Episcopis non con-
 tradicentibus. Ergo non est mala ab intrinseco,
 adeoque ex causis gravibus licita.

116. Bene tamen Arsdekin monet ex Lessio,
 ut similia matrimonia sint licita, concurrere de-
 bere conditiones sequentes. I. Ut absit pericu-
 lum perversionis, personaque Catholica liberè
 permittatur vivere in sua Religione. II. Ne

impediatur educare proles ritu Catholico ; unde cum *Laymanno, Perez, Tannero, Dicastillo à Sporer*, & alij à Gobat citati valde execrantur iniquissimum illud pactum, quo Catholicus Coniunx consorti promittit, se ei permissurum partem liberorum sine cultura veræ Religionis ; nisi (ut *Tannerus* insinuat) post conjugium jam contractum, non sit Spes, ut parti Catholice permittatur educatio omnium prolium, quo casu saltèm de educatione aliquarum pacisci licebit, salvo tamen jure educandi Catholicè etiam reliquas, si id occultè præstari potuerit. III. Ut non sit facilè Catholico in sua Religione invenire conjugem sibi parem, & competentem. IV. Ut ille, cum quo matrimonium contrahitur, non sit Hæreticus denunciatus, aut Notorius percussor Clerici. V. Ut loco in quo contrahitur, passim vigeat consuetudo sic contrahendi, absque omni scandalo.

117. Ob. 1°. *Juxta legitimas sanctiones pactum turpe, vel rei turpis, aut impossibile de jure, vel de facto, nullam obligationem inducit. c. fin. de Pactis.* Idem habetur *l. Pacta. Cod. eod. tit.* Atqui tale pactum sunt Sponsalia cum Hæreticis ; cum his enim prohibentur matrimonia. *c. Cave 15. XXVIII. q. 1. c. Decret. vit. 14. de Heret. in 6.* itèm in Concilio Chalcedonensi, Laodicensi, & Agathensi apud Sanchez, Palaum & Pontium. Ergo nullam obligationem inducunt, adeoque nec valida sunt. Conf. Si essent valida, posset pars Catholica ad eorum executionem compelli, atqui hoc dici non potest

potest, cum potius Authores illa connubia omnimodo dissuadeant. ergo.

118. R. C. Maj. D. Min. Tale pactum sunt Sponsalia regulariter, vel quando cum periculo perversionis, aut scandali, & sine justa ratione, & conditionibus supra insinuatibus contrahuntur C. tale pactum sunt semper, & omnia Sponsalia N. Min. & Conseq.

Ad Conf. R. 1°. N. Sequelam Maj. quia vix unquam aberit omne periculum, aut saltem timor alicujus mali, aut scandali in tali matrimonio; unde pars talia metuens justè resilire poterit. Resp. 2°. C. sequela N. Min. Nam ut Arsdekin, aliique notant ex Pontio, Lugone & Salas, aliquando, licet in casu rarissimo, ex tali connubio tot, & tantorum bonorum Spes affulget, ut non solum possit, verum etiam debeat pro illo in eundo dispensatio concedi, cur non posset ex eadem causa pars Catholica ad Sponsalium executionem compelli?

119. Ob. 2°. Apostolus 2. ad Cor. 6. v. 14. ait: *Nolite jugum ducere cum infidelibus,* & Can. 72. Synodi 6. Trull. Nuptiæ cum Hæretico declarantur absolutè invalidæ. & c. Videtur 2. XXXV. q. 6. dicitur ratum non haberi, quod contra interdictum Ecclesiæ (qualiter fiunt Sponsalia cum Hæreticis) factum est. Ergo nec talia connubia, nec Sponsalia valent. Resp. Apostoli verba tantum esse consilij, non præcepti, vel loquuntur de casu ordinario, si adsit periculum, vel scandalum. Ad Canones cit. R. cum P. Wiestner in primitiva Ecclesia ejusmodi connubia

nubia probabiliter fuisse invalida; sicut de facto ob cultûs disparitatem invalida sunt, cum Paganis, & Judæis. Jam autem certum est ea per consuetudinem inductam valere, licet aliqui Canonistæ oppositum fenserint, quorum opinionem Bellarminus citatus à Sporer *de Matr. p. 4. c. 1. n. 117.* putat esse errorem in fide. Etiam *Bellarminus* & *Barbosa* apud *P. Wiestner*, negant Canones illius Concilij esse Authenticos, utpote à Sergio Papa reprobatos; alij dicunt oppositâ consuetudine abrogatos. *c. videtur.* Loquitur de conjugio duorum, inter quos impedimentum cognationis intercesserat, ut notat Lugo.

120. Ob. 3°. Exponere se periculo perversi-
onis est intrinsecè malum, atqui contrahens cum
persona hæretica, se exponit, nè successu tempo-
ris pervertatur, ut exempla probant. Ergo tale
Matrimonium est intrinsecè malum; consequen-
ter ejus promissio invalida. Hoc probaret, nec
cum alio deterioris vitæ, etiam cum licentia Pon-
tificis matrimonium unquam contrahi posse, cum
tamen Sanctarum exempla extent. v. g. S. Mo-
nicæ, Clotildis &c. Ethnicis desponsatarum.
Informa R. cum *Lugone, Castro, Palao, & Ar-
dekin* N. Maj. vel D. Exponere se periculo pro-
ximo, & sinè urgenti causa, est intrinsecè malum
trans. periculo remoto, ex causa urgente, & cum
proposito firmo resistendi tentationibus exemplo
Estheris, & Judithæ N. Maj. Ex quo patet re-
sponso ad Min. Præterea possunt ejusmodi peri-
cula per sufficientem cautionem tolli.

121. Ob. 4. Quia lectio librorum Hæreticorum plerumque periculosa est, ideo ea absque facultate nulli licet, prohibeturque etiam illis, qui de sua constantia in fide nullatenus dubitant. ergo multò minùs licebunt matrimonia cum hæreticis, cum illis plùs periculi sub esse videatur. Resp. C. Antec. N. Conseq. Disparitas est; tum quia non extant tam ponderosæ rationes pro lectione illa, sicut pro matrimoniis; tum quia usus illius lectionis non ità præscripsit, & permissus est; sicut matrimonia cum Hæreticis, Pontifice confcio, & non contradicente; tum quia nullibi ea lectio fidelibus conceditur, sicut *cap. Non oportet supra cit.* permittitur connubium cum Hæreticis, saltèm si spondeant se *professuros Orthodoxam fidem*, quâ Sponsione deficiente (nisi contraria praxis alicubi præscripserit) petenda est dispensatio à Pontifice, imò ut Lugo probat, semper eam petere debent Personæ valde illustres, utpote quorum matrimonia magnæ considerationis sunt.

122. Ob. 5. Sacrilegum est, Sacramentum indigno administrare, vel indignæ administrationi, aut receptioni cooperari, vel illud frustrationi exponere. Atqui Catholicus contrahens cum Hæretica, administrat Sacramentum Matrimonij Personæ indignæ, & cooperatur illius receptioni, & reciprocæ administrationi, itidem indignæ, & insuper illud periculo frustrationis exponit, casu quo pars Hæretica conformiter suæ perfidiæ, non intendat Sacramentum, sed purum contractum Civilem, vel etiam dissolubilem.

lem. ergo est hoc Sacrilegum, & illicitum, & per consequens invalida est promissio illius. Hoc argumentum contra multarum Regionum praxim probaret, nec cum Pontificis dispensatione matrimonium unquam cum Hæretico, vel cum homine peccatore iniri, imò nec dispensationem pro eo dari posse. *q. Maj.* Solùm veram esse, si absque gravi causa, & certò indigno, administratur Sacramentum aliquod, & quidem tale, in quo Minister non sit simul recipiens; aut qui pro tali Sacramento specialiter consecratus esse debeat: è contra ex gravi causa, Minister non specialiter consecratur & simul recipiens, nec obligatus ut se propter alterius malitiam, ipsi soli imputabilem, privet fructu Sacramenti; poterit administrare, aut per persecutionem proprii boni, indirectè cooperari, voluntariè indigno: Sic à pari secundùm Lugonem potest in gravi necessitate administratio Sacramenti peti ab Excommunicato; & juxta Canonistas ex *cap. Debitores 6. de Jur. rejur.* possunt usuræ solvi usurariis, & teste *P. Suarez lib. 4. de Simonia c. 12. n. 13. Lessio & alii.* Potest in gravi necessitate ad redimendam vexam Sacrilego, & Simoniam intendenti Ministro pretium temporale dari; si absque eo nollet administrare Baptisum, S. Viaticum, vel Poenitentiae Sacramentum,